

**НАЦІОНАЛЬНА
ТРИСТОРОННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА РАДА
(Національна рада)**

вул. Л. Українки 26, офіс 331, м. Київ, 01133 тел.: 284-53-70, факс: 284-86-68, e-mail: info@ntsr.gov.ua, www.ntsr.gov.ua

29.11.2022
№ 786/01-01

**Прем'єр-міністру України
Денису ШМИГАЛЮ**

Шановний Денисе Анатолійовичу!

У зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 21 вересня 2022 року № 2620-IX (далі – Закон 2620), який було прийнято без узгодження з Національною тристоронньою соціально-економічною радою, не враховуючи пропозицій і застережень сторін соціального діалогу, вважаємо на необхідне звернутися до Вас з приводу ситуації, яка склалася у Фонді соціального страхування України (далі – Фонд) та необхідністю вжиття заходів для стабілізації системи соціального страхування та реалізації норм вищезазначеного закону.

У відповідності до частини 2 Розділу VII Прикінцевих та перехідних положень Фонд соціального страхування України та управління виконавчої дирекції Фонду реорганізуються (припиняються) шляхом приєднання до Пенсійного фонду України з 1 січня 2023 року. Пенсійний фонд України та його територіальні органи є правонаступниками Фонду соціального страхування України, його виконавчої дирекції, управлінь виконавчої дирекції Фонду та їх відділень.

Водночас частиною 3 Розділу VII Прикінцевих та перехідних положень Закону 2620 визначено, що до завершення заходів, пов'язаних з приєднанням до Пенсійного фонду України Фонду соціального страхування України та його робочих органів, виконання функцій та завдань, передбачених цим Законом, забезпечують у межах компетенції виконавча дирекція та робочі органи Фонду соціального страхування України.

Слід зазначити, що у відповідності до частини 1 статті 106 Цивільного кодексу України приєднання юридичної особи здійснюються за рішенням його учасників або органу юридичної особи, уповноваженого на це установчими документами.

Варто звернути увагу, що виконавча дирекція Фонду керується Статутом Фонду соціального страхування України, Положенням про виконавчу дирекцію Фонду, які затверджені постановами правління Фонду та рішеннями правління, які

є діючими нормативно-правовими актами згідно частини 4 Прикінцевих та перехідних положень Закону 2620.

Так, виконавча дирекція Фонду є постійно діючим виконавчим органом правління Фонду соціального страхування України, є підзвітною правлінню Фонду та провадить діяльність від імені Фонду в межах та в порядку, визначених її положенням.

Вищим органом управління Фонду соціального страхування України є його правління. Положенням про виконавчу дирекцію Фонду соціального страхування України не передбачено повноважень щодо передачі майна та справ Фонду, прийняття рішення про припинення Фонду тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.08.2022 №730-р «Про зміну складу осіб, уповноважених представляти інтереси держави у правлінні Фонду соціального страхування» було затверджено склад представників від сторони держави у правлінні Фонду, до якого увійшли представники Міністерства соціальної політики, Міністерства економіки, Міністерства фінансів та Пенсійного фонду України.

Відповідно до листа Міністерства соціальної політики України від 16.09.2022 року № 9541/0/2-22/54 щодо пропозиції сторони держави у правлінні Фонду було скликано позачергове засідання правління Фонду на 26 вересня 2022 року, про що члени правління Фонду були повідомлені з дотриманням норм Регламенту роботи правління Фонду. Незважаючи на критичний стан Фонду, 26 вересня, й повторно після перенесення засідання правління на 3 жовтня – сторона держави в повному складі не з'явилась на засідання правління Фонду.

Фондом було розроблено план заходів для стабілізації ситуації з виплатами застрахованим особам, адже ситуація, що склалась з надходженням коштів від частки єдиного внеску до бюджету Фонду, потребує негайного реагування з боку правління Фонду. Так, з початку 2022 року на дату скликання вищезгаданого позачергового засідання правління Фондом у зв'язку зі збройною агресією російської федерації, спадом економічної активності та закриттям бізнесу, недоотримано надходжень коштів до бюджету Фонду від сплати єдиного внеску на суму 4,417 млрд. гривень, внаслідок чого виникла заборгованість з виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності застрахованим особам.

Натомість, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.09.2022 № 854-р «Деякі питання формування складу осіб, уповноважених представляти інтереси держави у правлінні Фонду соціального страхування, і визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України» припинено повноваження представників сторони держави у правлінні Фонду та встановлено строк для формування складу осіб, уповноважених представляти інтереси держави у правлінні Фонду, до 1 листопада 2022 року, але станом на 28 листопада 2022 року з невідомих причин так і делеговано представників сторони держави до складу правління Фонду, чим фактично заблоковано його роботу.

Крім цього, в порушення вимог ст. 19 та розділу VI Конституції України, Закону України «Про Кабінет Міністрів України», п. 10 частини першої статті 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1156) та Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 № 870, Кабінетом Міністрів України були внесені зміни до бюджету Фонду на 2022 рік постановою від 08.10.2022 № 1133, які не були схвалені правлінням Фонду та не подавалися до Міністерства соціальної політики України для внесення Кабінету Міністрів України на затвердження відповідно до вимог пункту 10 частини першої статті 7 та пункту 2 частини другої статті 54 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». При цьому Фонд, його правління, до складу якого входять представники сторін соціального діалогу не були навіть повідомлені про підготовку до прийняття рішення щодо змін до бюджету Фонду.

Як результат, зміни до бюджету Фонду на 2022 рік були затверджені без попередніх відповідних розрахунків Фонду, не відображають реальних потреб Фонду у фінансуванні визначених законом обов'язкових видатків, що ставить під загрозу здійснення страхових виплат застрахованим особам як за страхуванням від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань так і за страхуванням тимчасової непрацездатності.

При цьому зміни, які готувалися на основі розрахунків виконавчої дирекції Фонду для подальшого розгляду правлінням Фонду, але не були враховані, дали б можливість збалансувати поточний фінансовий стан Фонду та забезпечити реальну економію коштів по окремим статтям видатків для їх подальшого спрямування для фінансування страхових виплат.

Про зазначені загрози та негативні наслідки, порушення законодавства, можливе зупинення роботи Фонду в частині забезпечення і здійснення виплат по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, необхідність термінового вжиття заходів для стабілізації роботи Фонду, в тому числі шляхом внесення змін до його бюджету, заступник голови правління та виконавча дирекція Фонду неодноразово інформували Президента України, Кабінет Міністрів України, Раду національної безпеки і оборони України, Міністерство соціальної політики України.

Крім того, Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 15.11.2022 №1289 «Про внесення змін до Положення про Пенсійний фонд України», пунктом 3 якої виконавчій дирекції Фонду рекомендовано здійснити інвентаризацію особових справ потерпілих від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань (членів їх сімей), баз даних, носіїв інформації та програмного забезпечення щодо ведення обліку та здійснення страхових виплат та передати до 20 листопада 2022 рок Пенсійному фонду України перелік програмного забезпечення, що використовується для виконання функцій Фонду соціального страхування, із зазначенням програмно-технічних комплексів, призначених для ведення обліку та здійснення страхових виплат, опис та структуру баз даних, технічну документацію, перелік та основні характеристики технічних засобів, включаючи центри обробки даних та збереження інформації.

Вважаємо за необхідне поінформувати Вас, що на адресу виконавчої дирекції Фонду надійшов лист Пенсійного фонду України №2800-050202-5/49201 від

18.11.2022 щодо передачі Пенсійному фонду України переліку програмного забезпечення, що використовується для виконання функцій Фонду, із зазначенням програмно-технічних комплексів, призначених для ведення обліку та здійснення страхових виплат, опис та структуру баз даних, технічну документацію, перелік та основні характеристики технічних засобів, включаючи центри обробки даних та збереження інформації та інших матеріалів, передбачених зазначеною постановою.

Вкотре зазначаємо, що Закон № 2620 набирає чинності з 1 січня 2023 року, а законодавчими та нормативно-правовими актами, в тому числі Цивільним кодексом України, Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Статутом Фонду, Положенням про виконавчу дирекцію Фонду не передбачено повноважень виконавчої дирекції Фонду для реалізації вищевказаних дій.

З огляду на вищевикладене, звертаємося до Вас, шановний Денисе Анатолійовичу, застосувати усі надані Вам повноваження та з метою недопущення порушення законодавства, деструктивних процесів у системі соціального страхування та забезпечення виконання Фондом своїх зобов'язань перед застрахованими особами, потерпілими внаслідок нещасного випадку на виробництві, особами з інвалідністю, відновити діалог з соціальними партнерами, Фондом соціального страхування України та ухвалити відповідні рішення щодо делегування представників держави до правління Фонду, схвалення правлінням та затвердження Кабінетом Міністрів України змін до бюджету Фонду на 2022 рік, проекту бюджету на 2023 рік, а також обговорення на платформі Національної тристоронньої соціально-економічної ради законодавчих ініціатив про перенесення до закінчення дії воєнного стану строку набрання чинності Закону № 2620, прийняття у законних спосіб рішень Кабінету Міністрів України, правління Фонду щодо подальшої реалізації цього Закону.

Сподіваємося на розуміння і співпрацю в рамках соціального діалогу між владою, роботодавцями і профспілками заради економічної та соціальної стабільності в країні.

Направляємо «ПЛАН ДІЙ» щодо заходів правового регулювання згідно нормативних актів.

Додаток: 3 сторінки.

З повагою,

Співголова Національної
тристоронньої соціально-
економічної ради.

 Григорій ОСОВИЙ

Співголова Національної
тристоронньої соціально-
економічної ради

 Анатолій КІНАХ